

A kapitalista szocializmustól a történelmi válaszütig

(Kapitalista-szocializmus SaLa-MI)

Társadalmi evolúció, osztálydiktatúra és az emberiség jövője a marxi dialektika tükrében

Készült: SaLa közreműködésével a Mesterséges Intelligenciával

Bevezetés

A modern kor globális válságai, a növekvő társadalmi egyenlőtlenségek és a fegyveres konfliktusok kiújulása ismét előtérbe helyezik a történelmi materializmus és a marxi gazdaságcritika alapvető kérdéseit.

Jelen tanulmány arra vállalkozik, hogy a dialektikus szemlélet segítségével feltárja a kapitalista rendszer belső ellentmondásait, a termelőerők fejlődése által kikényszerített strukturális változásokat, valamint a tőkés államhatalom önvédelmi mechanizmusait.

Az írás lépésről lépésre mutatja be, miként érlelődnek meg a szocializmus csírái a jelenlegi rend keretein belül, hogyan válik a polgári demokrácia nyílt osztálydiktatúrává, és miért jelent a szocialista átalakulás elkerülhetetlen történelmi kényszert az emberiség túlélése érdekében.

I. Kapitalista szocializmus és a hanyatlás tünetei

A termelőerők fejlődésével a szocializmus fokozatosan megéri a kapitalizmus méhében. Ez a folyamat a kapitalizmus keretei között a kapitalista szocializmus formájában ölt testet, amely a kizsákmányolás, az élősködés, a bérabszolgaság és a szociális demagógia mellett a szocialista értékek részleges megvalósulásával működik. Ezen rendszer védelmére a fasiszta kapitalizmus szolgál, amely lényegét tekintve diktatúra, vagyis a tőkés osztály önkényuralma.

Míg a szocializmusban a munka, addig a kommunizmusban már a szükségletek szerinti elosztás elve valósul meg. A termelőerők fejlődésével ez az elosztási mód már a szocializmus szakaszában kezd kibontakozni, sőt csírái már a kapitalizmusban is megjelennek a mindenkinek alanyi jogon járó egészségügyi, oktatási, kulturális és szociális ellátások formájában.

A termelőerők fejlődésével a szocializmus és a kommunizmus értékei nemcsak lehetőséggé, hanem a társadalom fenntartása érdekében szükségessé is válnak, ami már a kapitalizmus hanyatló korszakában is megmutatkozik. A kapitalizmusban a munka szerinti elosztás hiánya a rendszer rothadásának egyik fő okozója, ami a gátlástalan élősködésben és a pazarlásban ölt testet. Ezt a hanyatlást tovább fokozza a kapitalista világgazdaság anarchiája, valamint a rendszer tudománytalan világnézete.

II. Az osztályharc tompítása és a tőkés államhatalom

A termelőerők kapitalista szocializmussá fejlődésével a hanyatló, rothadó szakaszába lépő kapitalizmus világméreteken már képtelen uralkodni az általa kifejlesztett erők felett. Ugyanakkor ebben a fázisban lehetőség nyílik arra, hogy a rendszer kedvezőbb létfeltételeket biztosítson a dolgozó proletár bérabszolgák számára, és ezáltal mesterségesen tompítsa az osztályharc életét.

Ezzel párhuzamosan megmarad és tovább fokozódik a kizsákmányolás, a kapitalisták élősködése és pazarlása, valamint a népgazdaság és a világgazdaság anarchiája. Bár a termelés szintje alapján egyre több szocialista érték valósul meg – és valósulhatna meg –, de ezek többsége a rendszer korlátai miatt csupán a demagógia szintjén marad.

Mert a kapitalizmus alapjaiban véve kapitalizmus marad, amelyet a kizsákmányolás, az élősködés, a felsőbbrendűség tudat, a bér-rabszolgaság, az imperializmus, a gazdasági válságok, a háborúk, a népiirtások és a tudománytalan világnézet jellemez, miközben erkölcsi világa megállíthatatlanul rothad.

III. Politikai kirekesztés és a történelmi válaszút

A kapitalizmusban a társadalom többségét alkotó bérrabszolgák valódi osztályérdek-képviselői nem vehetnek részt a hatalomgyakorlásban és a törvényhozásban, amit maguk a törvények is szabályoznak. Bár ez a mechanizmus gyakran rejtve marad, a rendszer időnként teljesen egyértelmű törvényi nehézségeket, tilalmakat és üldöztetést alkalmaz a proletariátus érdekeit képviselő marxista-leninista kommunistákkal szemben.

A bérrabszolgák következetes osztályérdek-képviselői a marxista-leninista kommunisták, akik a kizsákmányolás megszüntetéséért, a dolgozók demokráciájáért és emberi jogaikért harcolnak. Mivel a kommunisták a kapitalisták engesztelhetetlen osztályellenségei, a két oldal között gyakran nyílt háború alakul ki – ez a küzdelem a Szovjetunió megalapításával történelmi győzelmet is aratott.

Mivel a kapitalizmus kizárólag a bér-rabszolgaság fenntartásával képes működni, a rendszer távol tartja a kommunistákat a hatalomtól. Ehhez a fasiszta kapitalizmus diktatórikus felépítményét, az államhatalmat és a törvény nyers erejét hívja segítségül.

A fasiszta kapitalizmus azért önkényuralmi diktatúra, mert az államhatalom minden eszközével elnyomja a túlnyomó többség valódi osztályérdek-képviselőit. Végso soron a kapitalizmus minden formája önkényuralmi jellegű tőkés diktatúra, amely szerkezetéből adódóan zárja ki a bérrabszolgák tömegei számára a valódi demokrácia megvalósulását.

A kapitalizmusban a termelőerők és a tudomány fejlődésével párhuzamosan érlelődik meg a kollektívizmus és a szocializmus lehetősége, valamint történelmi szükségszerűsége. Ez a feszültség végül két irányba vezethet: vagy a totális fasiszta diktatúrába, vagy a szocialista forradalom győzelmébe torkollik.

A kapitalizmus hanyatlásával a fasizmus térnyerése elkerülhetetlenné válik. Emiatt az emberiség csak úgy maradhat meg és fejlődhet tovább, ha meghaladja a kapitalista rendszert, és továbblép a népi demokrácia, a szocializmus, majd a kommunizmus szakaszaiba.

IV. Az önmegsemmisítés logikája

A kapitalisták alapvető érdeke a saját profitjuk, az élősködő életmódjuk, a kizsákmányolással szerzett jövedelmük és a hatalmuk megőrzése. Ugyanez az érdek vezérli támogatóikat is: a kapitalizmust kiszolgáló híveket és a proletár osztályárulókat, akik a rendszer fenntartásával biztosítják maguknak a viszonylag kedvező életmódot.

A kizsákmányolók hatalmát és a proletár osztályárulók jólétét a fasiszta kapitalizmus védi a tőkés osztály önkényuralmával, a dolgozó proletár többség feletti diktatúrával. Ez a működés azonban egyenes út a pusztulásba, hiszen kizárólag a munkás többség és az egész emberiség kárára valósulhat meg. A kapitalizmus lényegéből fakadó természetéből adódóan ez a folyamat szükségszerűen élesedő osztályharchoz és imperialista rablőháborúkhöz, akár atomháborúhoz vezet.

A fasiszta-kapitalizmus minden lehetőségével akadályozza az emberi fejlődés számára nélkülözhetetlen tudományos világnézet elterjedését. Ezzel azonban általánosságban visszafejlődik a kor színvonalához szükséges szint alá az emberi gondolkodóképeség, a társadalom rothad.

V. Kiegészítő függelék:

A skandináv és a kínai modell kritikai összehasonlítása

A) Értékelés a történelmi materializmus alapján

A tanulmányban feltárt törvényszerűségek tükrében a modern világ két sokat emlegetett gazdasági rendszere – **a skandináv és a kínai modell** – a következőképpen értékelhető a tudományos világnézet alapján:

A skandináv modell

(A szervezett kizsákmányolás és a forradalomtól való félelem):

Ez a rendszer nem jelent alternatívát a kapitalizmusra, hanem annak egy értelmesebben megszervezett, finomított formája. Működése a bérabszolgaságon és a tőkés élősködésen alapul. A jóléti intézkedések és a szociális gondolkodás valójában nem kerülnek semmibe a tőkéseknek, hiszen a javakat teljes egészében a dolgozók hozzák létre.

A jóléti engedményeket nem a humanizmus, hanem a forradalomtól való félelem és a lehetőségek pragmatikus kihasználása kényszerítette ki a tőkésekből, hogy tompítsák az osztályharcot. Mivel a valódi proletár osztályérdek-képviselő itt is ki van zárva a hatalomból, a skandináv modellben sincs igazi demokrácia, csupán a kizsákmányolás demagógiával leplezett formája.

A kínai modell

(A tudatos kontroll és a proletár államhatalom):

A kínai rendszer ezzel szemben felismeri és kihasználja a jelenlegi történelmi korszak piaci tendenciáit és a kapitalista termelés hatékonyságát, de a gyepelőt és a politikai irányítást szilárdan a Kommunista Párt kezében tartja. Nem engedi át a hatalmat a tőkéseknek, hanem az egész dolgozó nép érdekében a társadalmi szükségletnek megfelelően szabályozza, korlátozza őket.

Ebben a modellben a társadalom egésze és a kollektív érdek az elsődleges. Ebből fakadóan, ha bárki a kapitalizmus visszaállítására törekszik vagy ilyen véleményt képvisel, az az egész nép érdekei ellen cselekszik. Az ilyen nézeteknek a közösség védelmében nincs helye a szólásszabadságban, hiszen a rendszer a kizsákmányolók és kiszolgáltatók kárára ugyan, de a többség valódi, demokratikus felemelkedését szolgálja.

B) Értékelés a polgári-liberális társadalomelmélet alapján

A polgári politikatudomány és a modern közgazdaságtan ezzel szemben a két rendszert a liberális demokrácia, a magántulajdon védelme és az egyetemes emberi jogok alapelvei mentén határozza meg:

A skandináv modell

(A piac és a jólét demokratikus egyensúlya):

A polgári felfogás szerint ez a rendszer a kapitalizmus és a demokrácia legsikeresebb ötvözete. Alapja a szabadpiac, a magántulajdon sérthetetlensége és a globális versenyképesség. A jóléti állam és a magas adórendszer nem a félelem, hanem a társadalmi konszenzus és a méltányosság eredménye.

A polgári elmélet elveti a „bérabszolgaság” fogalmát; a munkaviszonyt szabad egyének önkéntes, szerződéses kapcsolatának tekinti, ahol a profit a tőkés kockázatvállalásának és az innovációnak a jogos jutalma. A rendszer valódi demokrácia, mert a pluralizmus révén biztosítja a többpártrendszert, a szólásszabadságot és azt, hogy bármely társadalmi csoport – a munkavállalóktól a munkaadókig – békés, törvényes úton érvényesíthesse az érdekeit.

A kínai modell

(Az államkapitalizmus és az autoriter kontroll):

A polgári elemzések ezt a rendszert nem szocializmusként, hanem autoriter államkapitalizmusként definiálják. Elismerik, hogy a piacgazdasági elemek bevezetése és a magántőke engedélyezése hatalmas gazdasági növekedést és a szegénység csökkenését hozta, ám ezt fenntarthatatlan politikai áron valósították meg.

A polgári nézőpont szerint a Kommunista Párt totális ellenőrzése elfojtja a piaci hatékonyságot, torzíja a versenyt és bizonytalanságot szül a tulajdonjogok terén. A liberális elmélet élesen elítéli a szólás-szabadság és a politikai véleménynyilvánítás korlátozását: a polgári felfogásban nincsenek „rossz emberek” vagy „osztályellenes vélemények”, az egyéni szabadságjogok és a kritika joga pedig egyetemesek, amelyeket egyetlen kollektív állami érdek vagy pártmonopólium sem írhat felül.

Összegzés

A tanulmányban bemutatott elméleti ív egyértelművé teszi, hogy a modern jóléti intézmények és szociális juttatások nem a kapitalizmus belső humanizmusából fakadnak, hanem a termelőerők objektív fejlődésének és a forradalmi elégedetlenségtől való tökések félelemnek az eredményei. A kapitalizmus képtelen feloldani saját belső ellentmondásait: a magántulajdonon alapuló berrabszolgaság és a társadalmassított termelés közötti feszültséget.

Amikor a rendszer gazdasági válságai elmélyülnek, a polgári demokrácia látszata szertefoszlik, és a tökések osztály – kiváltságai, valamint a hűbéres osztályárulók jólétének védelmében – nyílt erőszakhoz és fasiszta diktatúrához folyamodik. A történelem dialektikája szerint ez a berendezkedés fenntarthatatlan, és az emberiségét elkerülhetetlenül választás elé állítja: a kapitalista imperializmus okozta globális pusztulás vagy a tudományos világnézetten alapuló szocialista-kommunista átalakulás között.

Ajánló

Ez a tanulmány alapvető olvasmány mindazok számára, akik szeretnék a felszíni jóléti demagógián és a polgári politológia dogmáin túlmutató, mélyebb képet kapni a mai globális folyamatokról. Különösen ajánlott:

- **A politikai gazdaságtan és a marxizmus iránt érdeklődőknek**, akik a klasszikus elméletek modern, rendszerszintű alkalmazását keresik.
- **A szakszervezeti és munkásmozgalmi aktivistáknak**, hogy felismerjék a reformista megalkuvások és az osztályárulás strukturális veszélyeit.
- **Egyetemi hallgatóknak és kutatóknak**, mint vitaindító anyag a jóléti kapitalizmus és a fasiszálódási hajlamok összefüggéseinek vizsgálatához.

A mű világos és kompromisszummentes logikájával nélkülözhetetlen elméleti fegyver a kizsákmányolás elleni harcban és a jövő igazságosabb társadalmának tervezésében.